

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีจุดประสงค์หลักในการศึกษาอยู่ 5 ประการ คือ 1) เพื่อรวบรวมบทชี้ง
ขัญที่สำคัญชี้งปรากฏในเขตจังหวัดเชียงราย 2) เพื่อวิเคราะห์โวหาร ค่านิยมและประเพณีวัฒนธรรม
ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทชี้งขัญชี้งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตจังหวัดเชียงราย
3) เพื่อวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงและการต่างอยู่ในการประกอบพิธีชี้งขัญชี้งมีผลกระทบต่อการ
ดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตจังหวัดเชียงราย 5) เพื่อศึกษาโครงสร้าง ความเชื่อและค่านิยมของชา
ล้านนาภายในจังหวัดเชียงราย 6) เพื่อศึกษาความเชื่อในเรื่องการใช้พันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบ
พิธีกรรม

จากการศึกษาโดยใช้วิธีสังเกต และการอ�述ภาคสนามของคณะผู้วิจัย พบว่า ในปัจจุบันนี้ ในเขต
จังหวัดเชียงราย ยังคงมีพื้นที่ที่มีการสืบท่อการประกอบพิธีชี้งขัญให้แก่บุคคลตามแต่VERAGEและโอกาส
ต่าง ๆ วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวนั้นผูกพันอยู่กับประเพณีการชี้งขัญตั้งแต่แรกเกิดจนล่วง
เข้าวัยชรา ประเพณีการชี้งขัญจึงเป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขต
จังหวัดภาคเหนือตอนบนโดยเฉพาะในทางจิตวิทยา กล่าวคือ ทำให้บุคคลมีความรู้สึกเชื่อมั่นในการ
ประกอบกิจการต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่า ในบทชี้งขัญนั้นได้มีการสอดแทรกโวหาร คำสอน
จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมถึงสิ่งที่มีคุณค่าอีกหลายประการซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ควรนำไปใช้ดีอีก
ประการ อย่างไรก็ตาม ความเชื่อในเรื่องของการประกอบพิธีชี้งขัญนั้นกำลังจะสูญหายไปจากวิถีชีวิตของ
ชาวบ้านในเขตจังหวัดเชียงราย เนื่องจากวิถีการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อีก
ทั้งผู้ที่มีความรู้ในภาษาล้านนาไม่จำนวนน้อยลงสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของชาวจังหวัด
เชียงรายในด้านการอนุรักษ์และการสืบท่อประเพณีชี้งขัญให้คงอยู่ต่อไป

Abstract

The purposes of this study were 1) to collect some data from the district regarding the “Hong Kwan” ceremony which appeared in Chiang Rai province; 2) to analyze the context, values, Thai customs and culture in “Hong Kwan” lyrics affecting the way of life of Chiang Rai people; 3) to analyze the change and the existing “Hong Kwan” ceremony affecting the way of life for Chiang Rai people; 4) to study the social structure, beliefs and values of Lanna people in Chiang Rai; and 5) to study the beliefs concerning the use of various types of flowers in the ceremony.

The methodology used in this study was observation and an interview field trip in Chiang Rai Province. The findings revealed that there were some villages which still had this kind of ceremony. It has been a way of life for Chiang Rai people involved with this Hong Kwan ceremony since the ancient times. Moreover, the “Hong Kwan” ceremony is an old custom which affects people’s lives in the North of Thailand, especially in the aspect of psychology. It can be concluded that people feel a greater sense of assurance and confidence in their lives because of their participation in the ceremony. In addition, the “Hong Kwan” lyrics, emphasize the contexts, suggestions, cultures and values of the Lanna people. Unfortunately, this ceremony nearly becomes extinct because of the change in the social structure of the country, and there are not many Lanna experts to preserve this kind of ceremony.